

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ДНІПРОВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНФРАСТРУКТУРИ І ТРАНСПОРТУ»

ФАКУЛЬТЕТ
«УПРАВЛІННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИМИ ТА ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ»
КАФЕДРА
«ЕКОНОМІКА ТА МЕНЕДЖМЕНТ»

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної
науково-практичної
конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ТРЕНДИ РОЗВИТКУ
СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ»**

26 березня 2025 р.

ДНІПРО 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ДНІПРОВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНФРАСТРУКТУРИ І ТРАНСПОРТУ»
ФАКУЛЬТЕТ
«УПРАВЛІННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИМИ ТА ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ»
КАФЕДРА
«ЕКОНОМІКА ТА МЕНЕДЖМЕНТ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ТРЕНДИ РОЗВИТКУ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
26.03.2025**

Дніпро - 2025

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Токмакова І. В.,* Полозов А. Є.**

*доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом

Український державний університет залізничного транспорту
Україна

**аспірант кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом
Український державний університет залізничного транспорту
Україна

I. Tokmakova, A. Polozov. Formation of a Digital Business Model for Railway Enterprises

Summary. *The authors examine how digital technologies transform the railway sector's business models, focusing on flexibility, data integration, and post-war digital resilience.*

В даний час підприємства залізничного транспорту України стикаються зі зростаючим рівнем невизначеності та складності через динамічне середовище, в якому досягти та підтримувати стійку конкурентну перевагу, навіть протягом короткого періоду часу, стає дедалі складніше. Одним із найважливіших викликів за часи повоєнного відновлення для української залізничної індустрії стане адаптація до технологічного прогресу та сприйняття поточної промислової революції, насамперед цифрової. Зі швидким розвитком цифрових технологій, особливо розвитком штучного інтелекту, Інтернету речей, хмарних обчислень і 5G, перед українськими підприємствами залізничної галузі постає завдання забезпечення ефективного функціонування і конкурентоспроможності в новому цифровому бізнес-середовищі. Еволюція цифрових технологій змінює правила залізничної логістики, виводячи на перший план прозорість, ефективність і сталість, та є ключем до трансформації бізнес-моделей. Отже, в епоху цифрових інновацій і підприємництва однією із найважливіших можливостей для підприємств залізничного транспорту стає використання цифрових технологій для розробки та впровадження бізнес-моделі з цифровими характеристиками, що сприяє їх сталому соціально-економічному розвитку.

Переваги цифрової бізнес-моделі полягають в формуванні здатностей щодо подолання викликів, пов'язаних із застарілими технологіями, неоптимальним клієнтським досвідом, недостатнім використанням даних, конкуренцією, неефективністю, відповідністю та безпекою. Цифровізація залізничного сектору має потенціал підвищення ефективності та економічності залізничних операцій, покращення продуктивності, безпеки і конкурентоспроможності залізничних систем. Відповідно до зазначеного, під цифровою моделлю нині розглядають бізнес, який має уніфікований і унікальний клієнтський досвід, орієнтований на цифрові технології, що дозволяє швидко й енергійно змінюватися у відповідь на потреби, що розвиваються. Модель цифрової бізнес-системи підприємств залізничного транспорту зосереджується на п'яти важливих блоках: надійний клієнтський досвід, надійна операційна основа, гнучка цифрова інфраструктура, спільні дані та цифрова інтелектуальність. У поєднанні ці ключові компоненти закладають базис для культури безперервного вдосконалення та гнучкості, що дозволить підприємствам залізничної галузі не лише реагувати на зміни, але й прогнозувати і використовувати їх.

Формування цифрової бізнес-моделі підприємств залізничного транспорту базується на трендах цифрової трансформації залізничної галузі, що обумовлюють прогресивні зміни в таких напрямках:

- підвищення безпеки на залізниці: цифровізація дозволяє постійно контролювати залізничну інфраструктуру, потяги та інші елементи, забезпечуючи безпечне перевезення та знижуючи ймовірність аварій;
- системи управління: цифрові системи управління дозволяють диспетчерам і операторам контролювати рух поїздів, встановлювати маршрути та ефективніше забезпечувати безперебійне залізничне транспортування;
- технічне обслуговування залізничної інфраструктури: цифровізація дозволяє постійно контролювати залізничні колії, мости, сигналізацію та інші елементи інфраструктури, допомагаючи запобігати аваріям і вчасно виконувати необхідні ремонти;
- обслуговування клієнтів: цифрові технології дозволяють компаніям зручно бронювати або орендувати вагони онлайн, відстежувати розклад руху поїздів і отримувати оновлення про стан перевезень своїх вантажів;
- залізнична логістика та відстеження вантажів: цифрові технології допомагають оптимізувати залізничні вантажопотоки, відстежувати відправлення та покращувати безпеку вантажів.

При розробленні ефективних бізнес-моделей слід враховувати і те, що залізнична галузь повинна створити безпечну, крос-сумісну екосистему, щоб запобігти поширенню різних стандартів, які перешкоджатимуть оцифровці залізничного транспорту та, зрештою, завдадуть шкоди галузі.

На рівні підприємств залізничного транспорту, як показує досвід компаній, що успішно перетворилися на високоефективні цифрові підприємства, необхідна цифрова трансформація таких складових бізнес-моделі, як стратегія та інновації, шлях прийняття клієнтом рішень, автоматизація бізнес-процесів, організаційно-управлінська діяльність, технології, дані та аналітика [1].

Першочергово виникає необхідність у формуванні цифрової стратегії, що є невід'ємною частиною корпоративної бізнес-стратегії. В останні роки доступність та відкритість технологій для бізнесу з позиції вартості та готовності інфраструктури сформували два різнополюсні підходи до процесу стратегування цифрової трансформації:

1) від технології до бізнес-потреби - бізнес залучений у гонку за новітніми технологіями, оцінка результатів застосування зазвичай вторинна, фокус спрямований на отримання конкурентних переваг за рахунок володіння технологією. Наслідування такого підходу приносить «цифровим модникам» лише короткостроковий ефект через відсутність зв'язку з бізнес-стратегією;

2) від бізнес-потреби до технології — оцінка бажаного результату та визначення джерел створення цінності передують вибору конкретної технології та її подальшому впровадженню. Цей підхід підкріплений стратегічними цілями компанії і має довгостроковий характер. Необхідно наголосити, що впровадження цифрових технологій дає ефект як у галузевому розрізі, так і в різних сферах діяльності кожного підприємства. У цьому використанні тієї чи іншої технології безпосередньо залежить від специфіки галузі.

Варто констатувати, що нині найкращі цифрові стратегії виробляють бачення на основі того, де, на їхню думку, цінність, імовірно, зміниться протягом наступних трьох-п'яти років. Вони детально оцінюють, де цінність, імовірно, буде порушена в межах їхнього власного бізнесу та ринку, і виділяють, де і як вони будуть конкурувати [1]. Ефективні цифрові стратегії віддають пріоритет змінам, за яких бізнес може використати значні можливості, а потім розробляють цифрову бізнес-модель навколо них.

Таким чином, залізнична галузь знаходиться на порозі цифрової революції, яка має потенціал кардинально трансформувати транспортно-логістичні процеси на засадах

формування ефективних цифрових бізнес-моделей. Використовуючи загальні стандарти та покладаючись на цифрові стратегії підприємства залізничного транспорту можуть підвищити ефективність, скоротити витрати та запропонувати клієнтам найвищий рівень обслуговування.

1. Desmet Driek, Duncan Ewan, Scanlan Jay, Singer Marc Six building blocks for creating a high-performing digital enterprise. McKinsey & Company. 2015. URL : <https://www.scribd.com/document/339544008/Six-Building-Blocks-for-Creating-a-High-performing-Digital-Enterprise> (дата звернення 17.03.2025).

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕРЕКОНАНЬ ЗА ДОПОМОГОЮ КОГНІТИВНИХ УПЕРЕДЖЕНЬ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Хмеловський Б. Д.,* Шевяков О. В.**

*здобувач 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія
Український державний університет науки і технологій,
Україна

**доктор психологічних наук, професор, професор кафедри фінансів, обліку та психології,
Український державний університет науки і технологій
Україна

B. Khmelovskyi, O. Shevyakov. Cognitive Biases and Political Beliefs in the Context of Political Polarisation

Summary. *The paper explores how cognitive biases shape political beliefs and decision-making. It also analyses group identity, social psychology, and the impact of media on political polarisation in modern societies.*

Постановка проблеми. Політика протягом тривалого часу викликає зацікавленість великої кількості науковців, внаслідок чого виникають численні дискусії щодо її сутності та впливу на суспільство. Починаючи з часів стародавнього світу, до цього часу прийняття рішень політичними лідерами здійснюють вагомий вплив на суспільні процеси, економіку та історію будь-якої держави. Саме це зумовлює потребу усвідомлення причин та чинників, що впливають на підтримку індивідами конкретних політичних ідеологій або приєднання до політичних організацій, що розкривається через призму галузі психології політики.

Метою дослідження є з'ясування сутності політичної поляризації та впливу когнітивних упереджень на формування політичних переконань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти та особливості формування політичних переконань індивіда виступали предметом дослідження вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких можливо виокремити праці таких учених як Ю. Ганжуров, С. Денисюк, Б. Добек-Островська, М. Кольчинський, М. Остапенко, Г. Почепцов, Є. Тихомирова, Г. Лассуел, Р. Кац, Ж.-М. Котре, Ж.-Р. Шварценберг та інші [1]. Проте, до цього часу в науковій літературі не представлено єдиного ґрунтовного дослідження впливу когнітивних упереджень на формування політичних переконань, що й обумовлює актуальність дослідження.

Виклад основного матеріалу. У рамках психології політики вивчається характер взаємовідносин між поведінкою індивідів та політичною ідеологією, окремими процесами та системами. В основу ключових психологічних факторів, що здійснюють вагомий вплив на формування політичних переконань та вчинки людей, покладено прагнення до

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТРАНСПОРТУ Близнюк А. О.	25
ОСНОВНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В МЕДИЧНІЙ СФЕРІ Вишневський Є. І., Вишневська М. К., Сакович В. М.	28
THE ROLE OF INDUSTRY 4.0 IN ENSURING THE RESILIENCE OF INDUSTRIAL ENTERPRISES DURING A CRISIS Darmoroz P.	30
ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ Жернова Є. В.	32
DIGITAL TRANSFORMATION OF INTERNAL CORPORATE PARTNERSHIPS Ryabtsev V. A.	35
ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ Токмакова І. В., Полозов А. Є.	37
ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕРЕКОНАНЬ ЗА ДОПОМОГОЮ КОГНІТИВНИХ УПЕРЕДЖЕНЬ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ Хмеловський Б. Д., Шевяков О. В.	39
MOTIVATIONAL STRATEGIES IN THE CONTEXT OF ECONOMIC DIGITALIZATION Chernova N., Chernov D.	41
СЕКЦІЯ 2 «ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ, МАКРОЕКОНОМІКИ ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ».....	45
THE ROLE OF INDUSTRY 4.0 IN ENSURING THE RESILIENCE OF INDUSTRIAL ENTERPRISES DURING A CRISIS Darmoroz P.	45
ENTERPRISE CRISIS MANAGEMENT DURING WARTIME Pavlin P. D.	47
ANTI-CRISIS DIRECTIONS AND WAYS TO GRADUALLY REDUCE THE LOSS OF RAILWAY PASSENGER TRANSPORTATION Charkina T. Yu., Vashchenko O. M.	49
СЕКЦІЯ 3 «РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СФЕРИ СЕРВІСУ».....	52
МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБКИ КОМУНІКАТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ Семенова Т. В., Ляшенко М. А.	52

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ТРЕНДИ РОЗВИТКУ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Українською і англійською мовами

Текст тез доповідей учасників Конференції подано мовою оригіналу в редакції авторів.

Точка зору редакції та організаторів конференції може не співпадати з точкою зору авторів тез доповідей. Редакція та організатори конференції не несуть відповідальності за достовірність інформації, наданої авторами у тезах доповідей.

Відповідальні за випуск: *Ю. С. Пройдак, В. О. Задоя*
Комп'ютерна верстка: *В. О. Задоя, Г. М. Гребенюк*

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 25,11. Обл.-вид. арк. 25,13.

Тираж 30 пр. Зам. №

Український державний університет науки і технологій
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1315 від 31.03.2003

Адреса видавця та дільниці оперативної поліграфії:

вул. Лазаряна, 2, Дніпро, 49010